

**UCHWAŁA NR III/20/2018
RADY POWIATU RAWSKIEGO**

z dnia 19 grudnia 2018 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2018-2023

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2018 r., poz. 995; ze zmianami: poz. 1000, poz. 1349, poz. 1432) oraz art. 35 a ust. 1 pkt 1 i 3 oraz ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 511 ze zmianami: poz 1000, poz.1076, poz. 1925) Rada Powiatu Rawskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2018-2023 w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Rawskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Powiatu
Rawskiego

Maria Charążka

Załącznik do uchwały Nr III/20/2018

Rady Powiatu Rawskiego

z dnia 19 grudnia 2018 r.

**Powiatowy Program Działań
na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
na lata 2018 - 2023**

Spis treści

	str.
1. Wstęp	3
2. Założenia programu	4
3. Osoby niepełnosprawne w powiecie rawskim ..	5
4. Oczekiwane rezultaty	8
5. Zadania i ich realizacja	9
6. Podsumowanie.....	15

Wstęp

Niepełnosprawność może powstać w różnym okresie życia. Bywa następstwem wypadków, wad wrodzonych, choroby. Narusza ona najcenniejsze wartości człowieka: zdrowie, sprawność fizyczną, zdolność do wypełniania podstawowych zadań społecznych i stanowi przeszkodę w realizacji własnych celów.

Ograniczenia sprawności kojarzone są jako odchylenia od normy, a kontakt z osobami niepełnosprawnymi budzi poczucie bezradności i zakłopotania. Społeczne oczekiwanie idzie w kierunku dokonywania zmian w samej osobie niepełnosprawnej poprzez leczenie, rehabilitację, przystosowanie.

Tworzenie takich warunków lokalnych, które umożliwią osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym takie samo jak osobom sprawnym, jest podstawą wszelkich działań kierowanych do tej grupy ludzi. Osoby niepełnosprawne napotykają w swoim życiu na różne bariery: architektoniczne, społeczne i psychiczne.

Działania podejmowane zwłaszcza w sferach usuwania barier społecznych i psychicznych przyczyniają się do wydobywania istniejących możliwości prowadzenia samodzielnego życia.

Niepełnosprawni zmagają się w swoim życiu nie tylko z ograniczeniami spowodowanymi niepełnosprawnością, ale też muszą przełamywać negatywne stereotypy w społecznym odbiorze tych osób. Dotyczy to także rodzin osób niepełnosprawnych, zwłaszcza w aspekcie akceptacji niepełnosprawności bliskich osób.

Istotna jest zatem zmiana społecznego sposobu myślenia i postaw wobec organizacji życia osób niepełnosprawnych, gdyż właściwe otoczenie społeczne wpływa na rozwiązywanie ich problemów.

Założenia programu

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest dokumentem służącym realizacji lokalnej polityki społecznej.

Zgodnie z art. 35a ust.1 pkt.1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych do zadań powiatu należy m.in. opracowywanie i realizacja powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie: rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania, przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych ma za zadanie ukierunkować i skoordynować działania, jakie mają być realizowane w tej dziedzinie w Powiecie Rawskim.

Plan polityki powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych nakreśla długofalowe cele, zapewniające osobom niepełnosprawnym takie same prawa, jak innym obywatelom. Opracowany program jest wobec tego zgodny z Powiatową Strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych.

Polityka powiatu wobec osób niepełnosprawnych jest skierowana na minimalizowanie skutków niepełnosprawności oraz zaspokajanie potrzeb ludzi niepełnosprawnych we wszystkich obszarach życia tj.:

- eliminowanie czynników powodujących niepełnosprawność,
- stwarzanie warunków w zakresie dostępu do rehabilitacji leczniczej, zawodowej, społecznej oraz edukacji osób niepełnosprawnych,
- podnoszenie świadomości społecznej,
- wykorzystanie lokalnego potencjału w procesie integracji osób niepełnosprawnych,
- wyrównywanie szans w zakresie edukacji oraz poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych,
- aktywizowanie zawodowe osób niepełnosprawnych,

Nadrzędnym celem polityki powiatu wobec osób niepełnosprawnych jest osiągnięcie założeń niniejszego programu i dążenie do ustawicznej koordynacji działań:

- administracji samorządowej,
- organizacji pozarządowych, zwłaszcza zrzeszających i działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Program ten stanowi podstawę do aplikowania o środki finansowe na realizację działań na rzecz osób niepełnosprawnych, ich integracji oraz aktywizacji zawodowej i społecznej z budżetu państwa, budżetów samorządów, środków PFRON oraz środków EFS i innych źródeł.

Osoby niepełnosprawne w powiecie rawskim

Powiat Rawski liczy 49.081 mieszkańców. Osoby niepełnosprawne powyżej 15 roku życia to 3.496 osób co stanowi nieco powyżej 7% ogólnej liczby mieszkańców (dane GUS za 2016r.)

Do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Rawie Mazowieckiej, w 2017 roku wpłynęło **698 wniosków** o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osób po 16 roku życia.

Głównym celem z jakim zwracano się o wydanie orzeczenia było uzyskanie zasiłku pielęgnacyjnego – 195 wniosków, oraz ustalenie orzeczenia celem odpowiedniego zatrudnienia – 211 wniosków.

Wpłynęło również **125 wniosków** o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności, dla osób przed 16 rokiem życia. Głównym celem złożenia wniosku było tutaj uzyskanie zasiłku pielęgnacyjnego – 72 wnioski i zasiłku stałego – 52 wnioski.

W 2017 roku Zespół wydał **ogółem 790 orzeczeń**. Dla osób po 16 roku życia wydano **671 orzeczeń**, w tym 599 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, 51 orzeczeń o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych i 21 orzeczeń o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności.

Spośród 599 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności:

- **152** to orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- **263** orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- **184** orzeczenia o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Dla osób do 16 roku życia, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, wydał ogółem 119 orzeczeń, w tym 102 orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych i 15 orzeczeń o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych i 2 odmowy ustalenia niepełnosprawności.

Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych na koniec grudnia 2017r. to 76 osób, w tym 34 kobiety. Liczba osób niepełnosprawnych posiadających prawo do zasiłku wynosiła 9 osób.

W podziale według gmin liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych kształtowała się następująco:

- 1) Miasto Rawa Mazowiecka – 37 osób
- 2) Miasto i gmina Biała Rawska – 13 osób
- 3) Gmina Rawa Mazowiecka – 19 osób
- 4) Gmina Cielądz – 3 osoby
- 5) Gmina Sadkowice – 2 osoby
- 6) Gmina Regnów – 2 osoby.

W podziale według wieku liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych na koniec grudnia 2017r. wynosiła:

- 1) 18-24 lata – 3 osoby
- 2) 25-34 lata – 6 osób
- 3) 35-44 lata – 11 osób
- 4) 45-54 lata – 20 osób
- 5) 55-59 lat – 22 osoby
- 6) 60 lat i więcej – 14 osób

W podziale według wykształcenia liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych kształtowała się następująco:

- 1) wyższe – 1 osoba
- 2) policealne i średnie zawodowe – 17 osób
- 3) średnie ogólnokształcące – 7 osób
- 4) zasadnicze zawodowe – 18 osób
- 5) gimnazjalne i poniżej – 33 osoby.

W podziale według czasu pozostawania bez pracy liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych wynosiła:

- 1) do 1 miesiąca – 5 osób
- 2) od 1 do 3 miesięcy – 14 osób
- 3) od 3 do 6 miesięcy – 7 osób
- 4) od 6 do 12 miesięcy – 12 osób
- 5) od 12 do 24 miesięcy – 12 osób
- 6) powyżej 24 miesięcy – 26 osób.

W podziale według stażu pracy liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych kształtowała się następująco:

- 1) do 1 roku – 10 osób
- 2) od 1 do 5 lat – 10 osób
- 3) od 5 do 10 lat – 6 osób
- 4) od 10 do 20 lat – 21 osób
- 5) od 20 do 30 lat – 17 osób
- 6) 30 lat i więcej – 6 osób
- 7) bez stażu – 6 osób.

Z usług opiekuńczych na terenie powiatu korzysta aktualnie 165 osób (stan na dzień 31.12.2017r.):

- Miasto Rawa Mazowiecka – 60 osób,
- Gmina Rawa Mazowiecka – 29 osób,
- Miasto i Gmina Biała Rawska – 59,
- Gmina Cielądz – 11,
- Gmina Regnów – 5 osób,
- Gmina Sadkowice – 1 osoba.

Ta forma wsparcia jest organizowana przez miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej oraz Polski Czerwony Krzyż. W ten sposób realizowana jest jedna z podstawowych zasad pomocy społecznej, zasada której istotą jest jak najdłuższe utrzymanie człowieka w dobrej kondycji w jego własnym środowisku.

Od 2006r. w Rawie Mazowieckiej działa Warsztat Terapii Zajęciowej, którego uczestnikami jest 35 osób niepełnosprawnych. Organizatorem Warsztatu jest Samorządowe Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Rawskiej.

W Białej Rawskiej działa Środowiskowy Dom Samopomocy dla 30 osób chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo.

W Rawie Mazowieckiej od 2014 r. działa Zakład Aktywności Zawodowej prowadzony przez Rawsko – Białą Spółdzielnię Socjalną „Nadzieja i Praca”.

Stowarzyszenia i organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Rawskiego:

- Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Dobro Dzieci”,
- Fundacja „Obudźmy Nadzieję”,
- Polski Czerwony Krzyż,
- Samorządowe Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Rawskiej,
- Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Oddziały Rejonowe,
- Stowarzyszenie „Hospicjum”,
- Polski Związek Niewidomych Koło Terenowe,
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło Powiatowe,
- Rawskie Stowarzyszenie Amazonek,
- Stowarzyszenie Autyzm – Ktoś Zaczarował Mój Świat.

Oczekiwane rezultaty

1. Spójna powiatowa polityka na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych.
2. Podnoszenie poziomu świadomości społeczności lokalnej na temat praw, potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych.
3. Aktywizacja osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz wyrabianie zaradności osobistej.
4. Wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych.
5. Kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi oraz zaangażowanie samorządów, społeczności lokalnej oraz osób niepełnosprawnych w organizowanie imprez integracyjnych.
6. Poprawa warunków socjalno – bytowych osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
7. Zwiększenie zainteresowania pracodawców zatrudnieniem osób niepełnosprawnych.
8. Możliwość uczestnictwa osób niepełnosprawnych w warsztatach terapii zajęciowej.
9. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym pozyskania lub przywrócenia umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.
10. Wzrost dostępności do sprzętu ortopedycznego.
11. Możliwość uzyskania oraz utrzymania przez osobę niepełnosprawną odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego poprzez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa i szkolenia zawodowego oraz pośrednictwa pracy.
12. Możliwość uczestnictwa w projektach unijnych

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Podmioty Realizujące	Źródła finansowania	Czas realizacji
1	2	3	4	5	6
1.	Aktywizowanie zawodowe i społeczne osób niepełnosprawnych i ich rodzin	Finansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej	PCPR Samorządowe Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Rawskiej	PFRON, Powiat Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Rawskiej, Sponsorzy	2018-2023
2.	Propagowanie wśród pracodawców warunków i zasad korzystania ze środków PFRON i FP w zakresie zatrudniania osób niepełnosprawnych	1) Promocja wśród pracodawców zatrudnienia osób niepełnosprawnych 2) Informowanie pracodawców o korzyściach płynących z zatrudniania osób niepełnosprawnych 3) Udzielanie form wsparcia pracodawcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne 4) Wspieranie zatrudnienia opiekunów osób niepełnosprawnych	PUP PUP PUP PUP	FP, PFRON FP, PFRON FP, PFRON FP, PFRON	praca ciągła praca ciągła praca ciągła praca ciągła
3.	Wspieranie osób niepełnosprawnych w powrocie na rynek pracy	Realizacja usług rynku pracy: 1) Prowadzenie doradztwa indywidualnego ułatwiającego odpowiedni wybór zawodu z uwzględnieniem predyspozycji i	PUP	FP, PFRON	praca ciągła

		stanu zdrowia 2) Pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych 3) Organizacja i finansowanie szkoleń w ramach podnoszenia kwalifikacji			
4.	Wspieranie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych	Realizacja instrumentów rynku pracy: 1) Oferowanie osobom niepełnosprawnym subsydiowanych form zatrudnienia (prace interwencyjne, staże, roboty publiczne, refundacja kosztów doposażenia stanowiska pracy) 2) Propagowanie dotacji dla osób niepełnosprawnych ze środków PFRON na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej oraz dotacji z FP na rozpoczęcie działalności gospodarczej	PUP	FP, PFRON	praca ciągła
5.	Stwarzanie warunków w	1) rozpowszechnianie informatora dla osób niepełnosprawnych	PCPR,	Środki własne Powiatu, PFRON, środki unijne	2018-2023

	zakresie dostępu do rehabilitacji leczniczej, zawodowej, społecznej oraz edukacja osób niepełnosprawnych	2) zwiększenie dostępności dla dzieci i młodzieży zabiegów rehabilitacyjnych w ośrodku rehabilitacyjnym prowadzonym przez Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Dobro Dzieci”	Wydział Polityki Społecznej, PCPR, Stowarzyszenie „Dobro Dzieci”	Jednostki Samorządu Terytorialnego, Stowarzyszenie, Sponsorzy, PFRON	2018-2023
		3) dofinansowanie do pobytu osób niepełnosprawnych na turnusach rehabilitacyjnych	PCPR	PFRON	2018-2023
		4) udzielanie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Zespół Placówek Specjalnych, Wydział Polityki Społecznej, PCPR	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Zespół Placówek Specjalnych, Wydział Polityki Społecznej, PCPR	2018-2023
		5) wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, efektywności uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz innych umiejętności z zakresu komunikacji społecznej	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Zespół Placówek Specjalnych, Wydział Polityki Społecznej, PCPR	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Zespół Placówek Specjalnych, Wydział Polityki Społecznej, PCPR	2018-2023
		6) zwiększenie świadomości wśród kadry pedagogicznej o konieczności kształcenia się	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Zespół	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Zespół	

		w zakresie pedagogiki specjalnej oraz metod pracy z dzieckiem specjalnej troski 7) propagowanie w mediach osiągnięć osób niepełnosprawnych	Placówek Specjalnych, Wydział Polityki Społecznej, PCPR Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Zespół Placówek Specjalnych, Wydział Polityki Społecznej, PCPR	Placówek Specjalnych, Wydział Polityki Społecznej, PCPR Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Zespół Placówek Specjalnych, Wydział Polityki Społecznej, PCPR	2018-2023 2018-2023
6.	Wyrównywanie szans w zakresie poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych	1) dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się 2) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze 3) prowadzenie wypożyczalni sprzętu ortopedycznego	PCPR, RCPS PCPR PCPR, Powiat.	PFRON, środki unijne, Powiat, PCPR, Sponsorzy PFRON Środki unijne, Powiat, PCPR	2018-2023 2018-2023 2018-2023

7.	Wykorzystanie lokalnego potencjału w procesie integracji osób niepełnosprawnych	1) współpraca ze stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych	PCPR, Powiat, , wolontariat, Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, Gminy	PCPR, Powiat, Sponsorzy, PFRON, Gminy, Stowarzyszenia, środki unijne	2018-2023
		2) organizowanie imprez integracyjnych dla dzieci	PCPR, Powiat, wolontariat, Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, Gminy	PCPR, Powiat, Sponsorzy, PFRON, Gminy, Stowarzyszenia, środki unijne	2018-2023
		3) organizowanie wycieczek krajoznawczych i kulturalno-edukacyjnych	PCPR, Powiat, wolontariat, Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, Gminy	PCPR, Powiat, Sponsorzy, PFRON, Gminy, Stowarzyszenia, środki unijne	2018-2023
		4) dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	PCPR, Powiat, wolontariat, Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, Gminy	PCPR, Powiat, Sponsorzy, PFRON, Gminy, Stowarzyszenia, środki unijne	2018-2023
		5) projekt „Centrum Usług Społecznych dla powiatu rawskiego”	PCPR, Powiat, wolontariat, Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, Gminy	PCPR, Powiat, Sponsorzy, PFRON, Gminy, Stowarzyszenia, środki unijne	2018-2023

8.	Zapewnienie opieki nad chorym w domu	Świadczenie usług opiekuńczo-gospodarczych nad chorym w domu	Ośrodki Pomocy Społecznej, Polski Czerwony Krzyż oraz inne, Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe	Gminy, środki unijne	2018-2023
9.	Stworzenie systemowej opieki dla osób chorych oraz starszych wymagających całodobowej długoterminowej opieki	1) rozeznanie potrzeb środowiska osób wymagających całodobowej opieki 2) opieka hospicyjna 3) utworzenie zakładu/ oddziału pielęgnacyjno – opiekuńczego lub opiekuńczo - leczniczego	Podmioty lecznicze w tym Hospicjum, Wydział Polityki Społecznej, PCPR, Ośrodki Pomocy Społecznej Podmioty lecznicze w tym Hospicjum, Wydział Polityki Społecznej Podmioty lecznicze w tym Hospicjum, Wydział Polityki Społecznej, PCPR, Ośrodki Pomocy Społecznej	NFZ, Jednostki Samorządu Terytorialnego, sponsorzy, NFZ, Jednostki Samorządu Terytorialnego, sponsorzy, NFZ, Jednostki Samorządu Terytorialnego, sponsorzy,	2018-2023 2018-2023 2018-2023

Podsumowanie

Możliwości tkwiące w osobach niepełnosprawnych są ograniczone przez warunki w jakich odbywa się ich społeczne funkcjonowanie, a poczucie zagrożenia bytu jest silniejsze niż w przeciętnych rodzinach.

Program ten ma ułatwić prowadzenie aktywnej polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych, wspierać i umacniać ich prawa, eliminować wszelkie przejawy dyskryminacji oraz przyczynić się do stworzenia osobom niepełnosprawnym warunków umożliwiających godne i możliwe pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym.

Skuteczną realizację tego celu mają zapewnić planowane, konkretne działania na rzecz integracji społecznej, aktywizacji zawodowej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Działania jakie należy podjąć w tym zakresie wymagają zaangażowania samorządów, instytucji i organizacji pozarządowych oraz aktywnej postawy osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Przedstawiony program ma charakter otwarty dopuszczający włączenie nowych obszarów działań.

Na realizację zadań będą miały wpływ zarówno inicjatywy i możliwości finansowe jednostek samorządowych, jak również przepisy prawne dotyczące tej sfery działań.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 35a ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych do zadań powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Opracowany nowy Program na lata 2018-2023, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały, jest kontynuacją i uzupełnieniem dotychczas obowiązującego Programu. Jest on jednocześnie dokumentem służącym realizacji lokalnej polityki społecznej i stanowi podstawę do aplikowania o środki finansowe na realizację działań na rzecz osób niepełnosprawnych, ich integracji oraz aktywizacji zawodowej i społecznej.